

מסכת מגילה דף ג.

גמרא ב: - ר' יהושע בן לוי, כרך וכל הסמוך לו, וכל הנראה עמו, נידון ככרך.

• **רבי ירמיה ואיתימא רבי חייא בר אבא** - סמוך היינו כמו מחמתן לטבריא, והיינו מיל.

• **ואמר רבי ירמיה ואיתימא רבי חייא בר אבא** - מנצפ"ך (כפל אותיות) צופים (נביאי הדורות) אמרו,

ואע"פ דאמר רב חסדא מ"ס וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדים, אה"נ מהוה הו, אבל לא הו ידעי איזה באמצע התיבה, ואיזה בסוף התיבה עד שהצופים אמרו.

ואע"פ דכתיב "ואלה המצות" שאין נביא רשאי לחדש דבר, באמת ידעו מתחילה, ושכחום וחזרו ויסדום.

• **ואמר רבי ירמיה ואיתימא רבי חייא בר אבא** - תרגום של תורה אונקלוס הגר אמרו מפי ר' אליעזר ור' יהושע,

ואע"ג דכבר נכתב בימי נחמיה הנביא, שכחום וחזרו ויסדום.

אמר רב איקא בר אבין אמר רב חננאל אמר רב, מאי דכתיב..... (בנחמיה)	
"ויקראו בספר בתורת אלקים	זה מקרא
מפרש	זה תרגום
ושום שכל	אלו הפסוקים (האיך נפסקין)
ויבינו במקרא"	אלו פיסקי טעמים (נגינות), ואמרי לה, אלו המסורת

ותרגום של נביאים יונתן בן עוזיאל אמרו מפי חגי זכריה ומלאכי, ונודעזעה ארץ ישראל..... ואמר... שלא ירבו מחלוקת בישראל.

ועוד ביקש לגלות תרגום של כתובים, יצתה בת קול ואמרה לו דיך, מ"ט, משום דאית ביה קץ משיח.

קושית הגמ' - מאי שנא דאורייתא דלא אזדעזעה, ואדנביאי אזדעזעה?

תירוץ הגמ' - דאורייתא מיפרשא מלתא, דנביאי, איכא מילי דמיפרשן, ואיכא מילי דמסתמן, דכתיב....

קרא	תרגום
"ביום ההוא יגדל המספד בירושלים	ביום ההוא יסגי מספדא בירושלים
כמספד הדדרימון	כמספדא דאחאב בר עמרי דקטל יתיה הדדרימון בן טברימון ברמות גלעד
בבקעת מגידון".	וכמספדא דיאשיה בר אמון דקטל יתיה פרעה חגירא בבקעת מגידון.

• בדניאל כתיב שראה את המראה, והאנשים אשר היו עמו לא ראו את המראה, אבל חרדה גדולה נפלה עליהם,

ויברחו בהחבא. ואמר רבי ירמיה ואיתימא רבי חייא בר אבא, האנשים הם חגי זכריה ומלאכי, אינהו עדיפי מיניה שהם נתנבאו לישראל בשליחותו של מקום, ודניאל עדיף מיניהו דאיהו חזא, ואינהו לא חזו.

מסכת מגילה דף ג

- **קושית הגמ'** - מאחר דלא חזו את המראה, אמאי פחדו? **תירוץ הגמ'** - מזליהו (שר של כל אדם למעלה) חזו.
- **ואמר רבינא** - ש"מ האי מאן דמבעית, אע"ג דאיהו לא חזי, מזליה חזי,
- מאי תקנתיה, ליקרי ק"ש,
- ואי קאים במקום הטנופת, ידלג ממקומו ד' אמות,
- ואם אינו יכול, לימא 'עיוזא דבי טבחי שמינא מינאי'.

~~~~~

- **קושית הגמ'** - והשתא דאמרת "מדינה ומדינה ועיר ועיר" לדרשה (דף ב:), "משפחה ומשפחה" למאי אתא?
- **תירוץ הגמ'** - ללמד שמשפחות כהונה (בעבודתם) ולויה (בדוכן) וישראל (במעמדן) כולן (כל המשפחות) מבטלין עבודתן כדי לשמוע מקרא מגילה, וכן איתא בברייתא.

- **מכאן סמכו של בית רבי שמבטלין תלמוד תורה** ובאין לשמוע מקרא מגילה, ק"ו מעבודה, שאם מבטלין עבודה שהיא חמורה (שדוחה את השבת), ק"ו שמבטלין תלמוד תורה (שאינה דוחה את השבת).
- **קושית הגמ'** - ראינן מיהושע שהמלאך אמר "עתה באתי" שחמורה תלמוד תורה מעבודה?
- **תירוץ הגמ'** - דווקא תלמוד תורה של רבים (דהתם כל ישראל הוו) חמורה משל עבודה, אבל לא ת"ת של יחיד.
- **קושית הגמ'** - והא אין מועד בפני תלמוד חכם, כל שכן חנוכה ופורים שמותר להפסיד ת"ח אע"ג דמבטל מקרא מגילה, אלמא ת"ת חמורה ממקרא מגילה?
- **תירוץ הגמ'** - אה"נ כבוד תורה דיחיד חמור, אבל ת"ת דיחיד קל.
- **למסקנת הגמ':**

וממילא.....	מחמור אל הקל:
מבטלין מקרא מגילה לת"ת דרבים וכבוד התורה דיחיד	תלמוד תורה דרבים, וכבוד התורה דיחיד
	מקרא מגילה
מבטלין עבודה למקרא מגילה	עבודה
מבטלין תלמוד תורה דיחיד למקרא מגילה	תלמוד תורה דיחיד

- **בענין יהושע ביריחו** ..... והנה איש עומד לנגדו.... וישתחו....
- אע"פ שאסור ליתן שלום לחבירו בלילה דחיישינן שמא שד הוא, שאני התם דאמר ליה "כי אני שר צבא ה'".
- ולא היה חושש שמשקר, דגמירי דלא מפקי שם שמים לבטלה.

מסכת מגילה דף ג:

אמר רבא פשיטא לי.....				
חמור	מקרא מגילה*	מקרא מגילה**	מת מצוה ***	מת מצוה ****
קל	עבודה	תלמוד תורה	תלמוד תורה	עבודה
בעי רבא, מקרא מגילה ומת מצוה (דשניהם חמורים מת"ת ועבודה), הי מיניהו עדיף?				
הדר פשטה מת מצוה (שזה מטעם כבוד הבריות) עדיף, דאמר מר, גדול כבוד הבריות שדוחה את השבת.				

*מדר' יוסי בר חנינא דדרש "משפחה ומשפחה" להביא משפחות כהונה וכו' שמבטלין עבודתן לקריאת המגילה.

** מדסמכו של בית רבי ק"ו מעבודה.

*** דתניא מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה.

**** דתניא ולאחותו..... לאחותו הוא דאינו מטמא, אבל מטמא למת מצוה.

ללמד.....	כתיב גבי נזיר "על כל נפש מת לא יבא", הרי הכל במשמע, והדר כתיב קרא יתירה, "לאביו....לא יטמא"
לאביו לא יטמא, אבל מיטמא הוא למת מצוה.	לאביו
שאם היה נזיר וכהן(ב' קדושות), לאמו לא יטמא, אבל מיטמא הוא למת מצוה.	ולאמו
שאם היה כהן גדול ונזיר, אפילו הכי לאחיו לא יטמא, אבל מיטמא הוא למת מצוה.	לאחיו
ההולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת, (לאחותו) לא יטמא, אבל מיטמא הוא למת מצוה.	ולאחותו

• **אמר רבי יהושע בן לוי** כרך וכל הסמוך לו וכל הנראה עמו נדון ככרך.

• **תנא** סמוך אע"פ שאינו נראה, וכגון שיושבת בנחל,

נראה אע"פ שאינו סמוך, כגון דיתבה בראש ההר.

• **ואמר רבי יהושע בן לוי**, כרך שאין בו עשרה בטלנים נדון ככפר,

• ואע"ג דתניא שכל עיר שאין לה עשרה בטלנים נדון ככפר, כרך איצטריכא ליה דהוי מקום שווקים שנכנסים

שם מכל צד, וגדול הוא יותר מעיר גדולה, ויש אנשים הרבה שבטלין ממלאכתן שאין עושין מלאכה אלא

במקומן, ואימא נדון ככרך, קמ"ל דבעינן קבועין, דזמנין דלא משתכחין, ולכן נדון ככפר.

• **ואמר רבי יהושע בן לוי** כרך שחרב, דהיינו שחרב מעשרה בטלנים, ולבסוף ישב בעוד עשרה בטלנים, נדון ככרך,

(ואין חוששין שמא יפסקו עוד פעם אחרת).